

DÜNYADA ÜZÜM

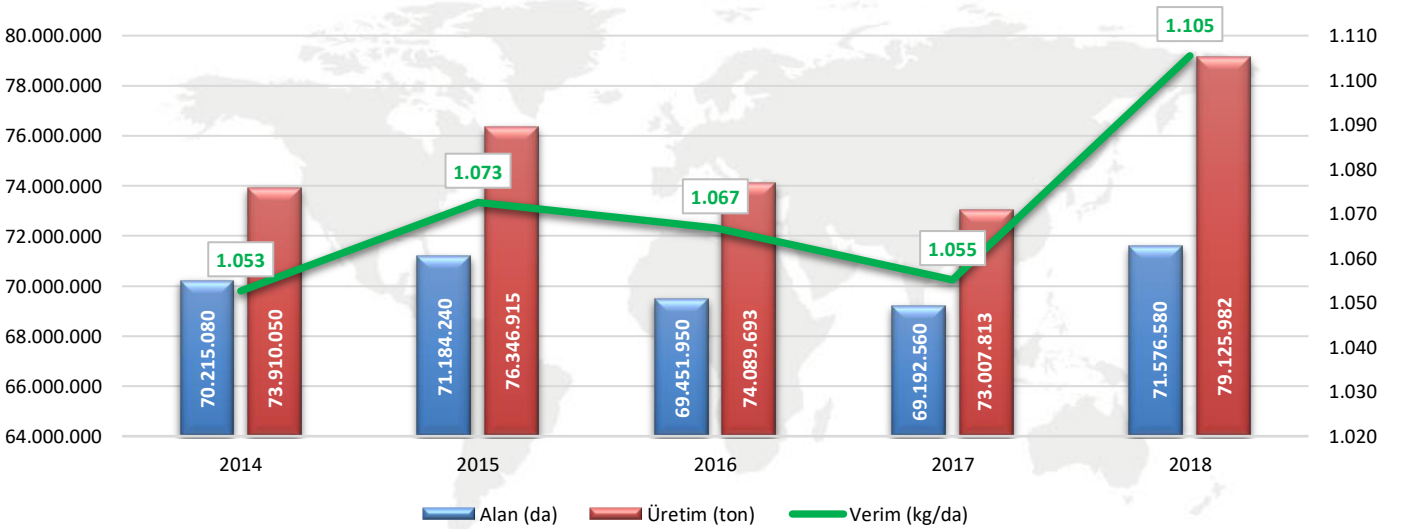
İklim ve toprak istekleri yönünden çok seçici olmaması, çoğaltma yöntemlerinin kolay olması ve farklı şekillerde değerlendirilmesi gibi sebeplerden dolayı dünyadaki en yaygın kültür bitkilerinden biridir. Ana vatanı konusunda birbirinden farklı görüşler bulunmakla birlikte Kafkasya, Hazar Denizi'nin güneyi ve Kuzey Doğu Anadolu yöreleri gösterilmekte olup 20. yüzyılda yapılan jeolojik ve arkeolojik araştırmalar sonucunda yaklaşık 60 milyon yıl öncesinde bile dünyanın birçok yöresinde yetiştiği tespit edilmiştir.

Üzüm; yüksek şeker içeriğinden dolayı kalori değeri yüksek bir besin maddesidir. Mineral maddelerden kalsiyum, potasyum, sodyum ve demir yönünden zengin olduğu gibi bazı vitaminler (A, B1, B2, Niasin ve C

vitaminleri) yönünden de önemli bir kaynak olarak kabul edilmektedir. Üzümün beslenme değerini oluşturan maddelerin niteliği ve miktarı, taze veya işleme sonucunda dönüştüğü ürüne göre değişmektedir.

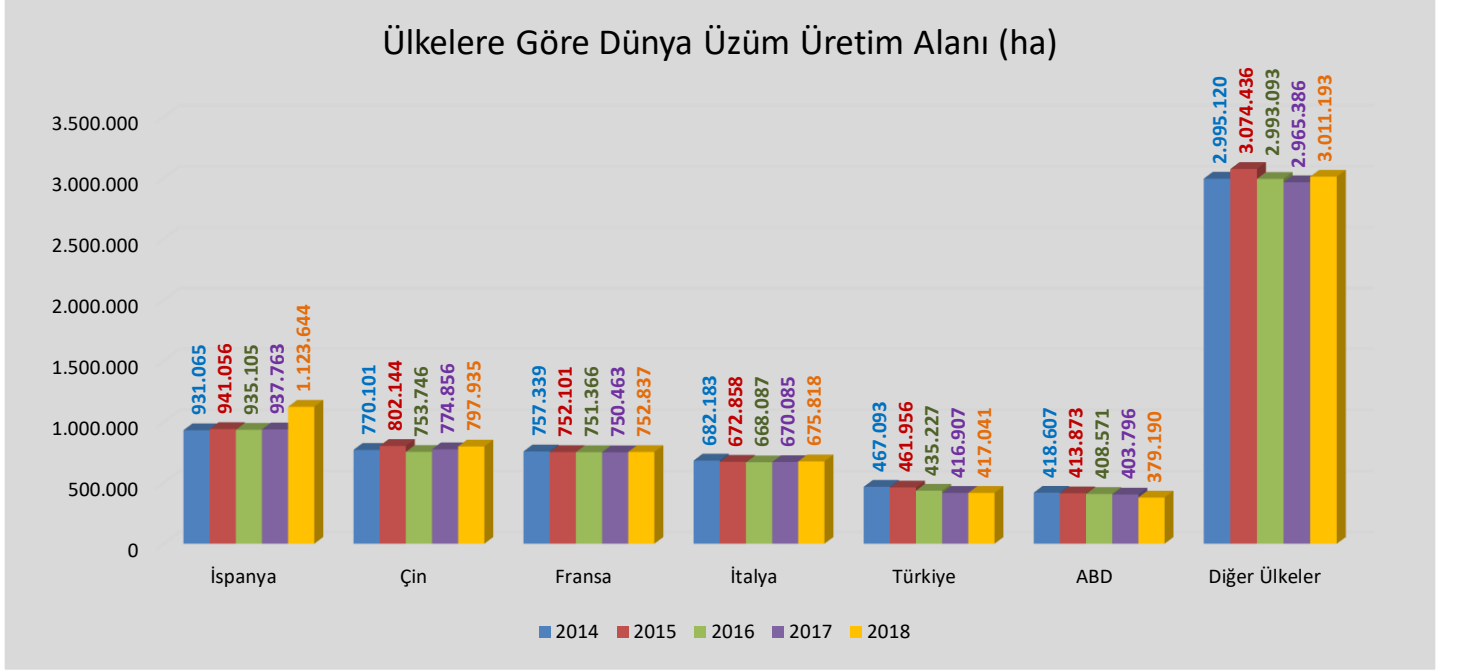
Dünya Gıda Örgütü (FAO) verilerine göre 2018 yılında, bir önceki yıla göre **üretim miktarı %8,4, alan** ise **%3,4** artış göstermiştir. Son beş yıllık (2014-2018) veriler incelendiğinde ise üzüm üretiminin **74 milyon** tondan **79 milyon** tona, alanın da **70,2 milyon** dekardan **71,6 milyon** dekara yükseldiği görülmektedir.

Alan, Üretim ve Verim

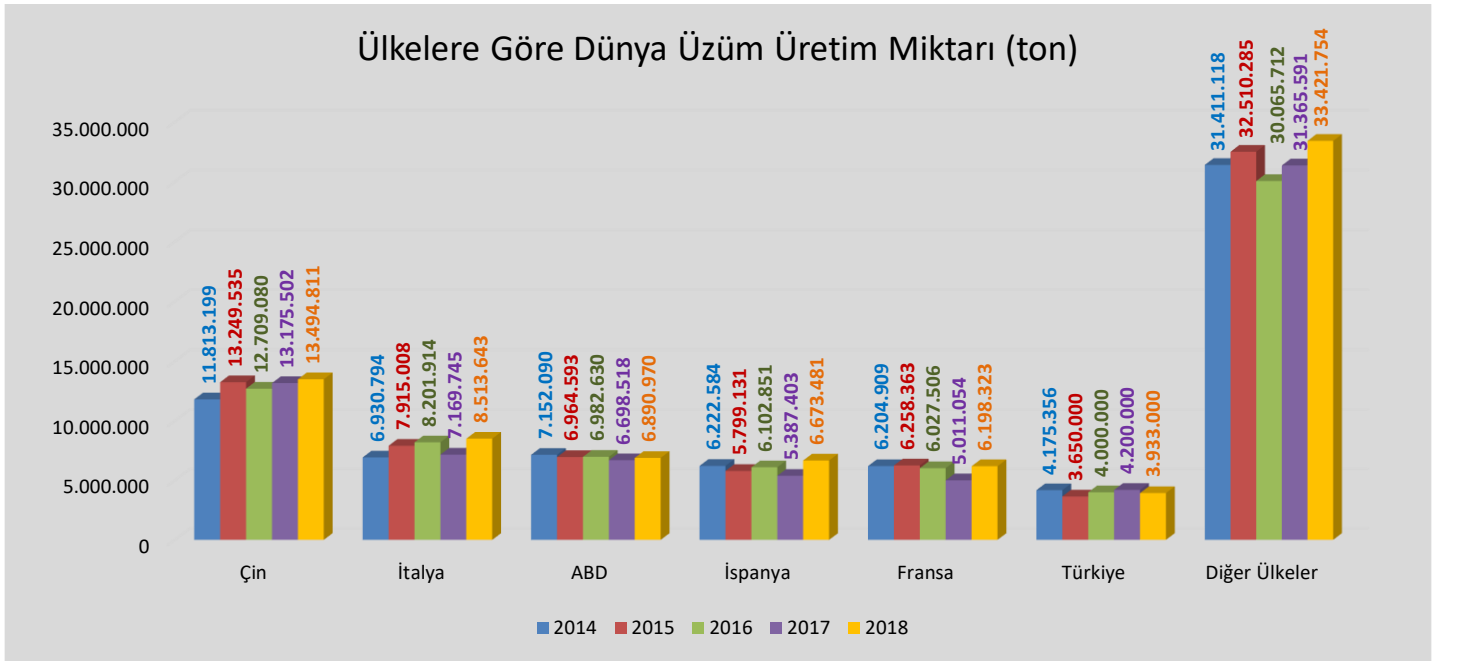
Kaynak: FAO, Erişim Tarihi: 02.07.2020

Dünyada 2018 yılında **7,2 milyon ha** alanda üzüm üretilmekte olup ilk altı ülkenin alansal dağılımı yıllar itibarı ile aşağıdaki grafikte verilmiştir. Türkiye alan bakımından yaklaşık **417 bin ha** ve **%6'lık oran** ile İspanya (%16), Çin (%11), Fransa (%11) ve İtalya'dan (%9) sonra **5. sırada** yer almaktadır. Türkiye'yi ABD (%5) ve Arjantin (%3) takip etmektedir.

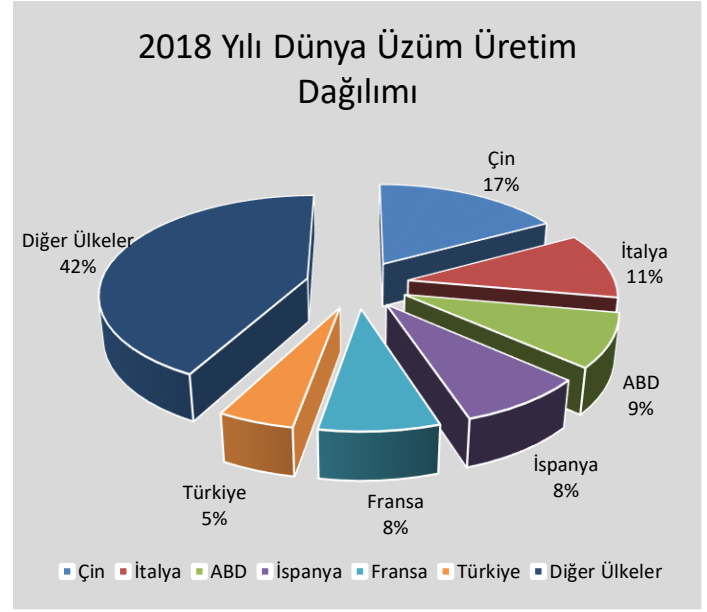
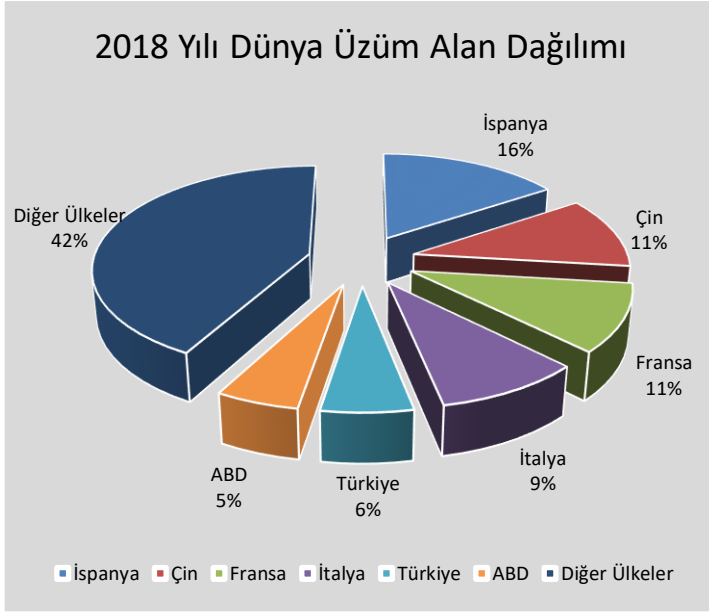
Kaynak: FAO, Erişim Tarihi: 02.07.2020

Yine aynı yılda **79 milyon ton** üzüm üretilmiş olup yıllar itibarı ile ilk altı ülkenin üretim miktarı aşağıdaki grafikte verilmiştir. Türkiye üretimde ise **3,9 milyon ton** ve **%5 oran ile** Çin (%17), İtalya (%11), ABD (%9), İspanya (%8) ve Fransa'dan (%8) sonra **6. sırada** yer almaktadır. Türkiye'yi Hindistan (%4) takip etmektedir.

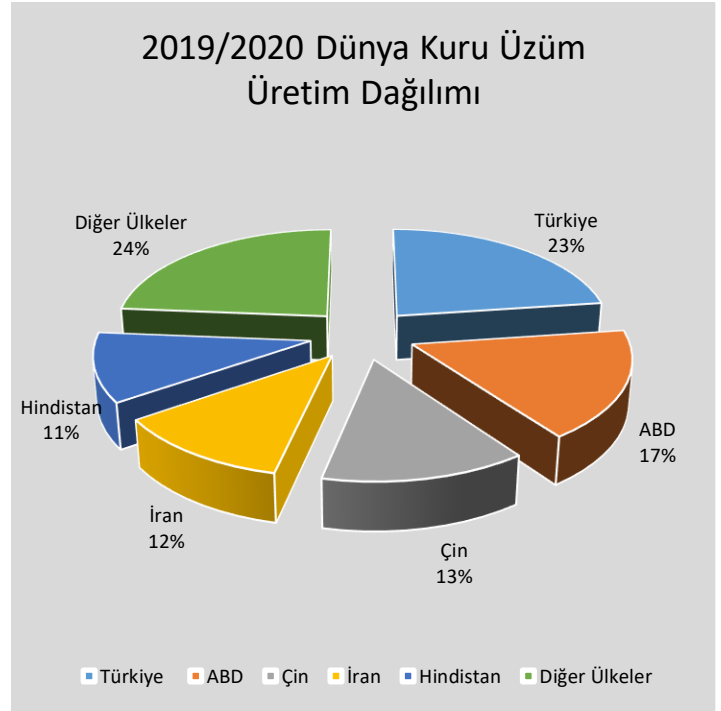
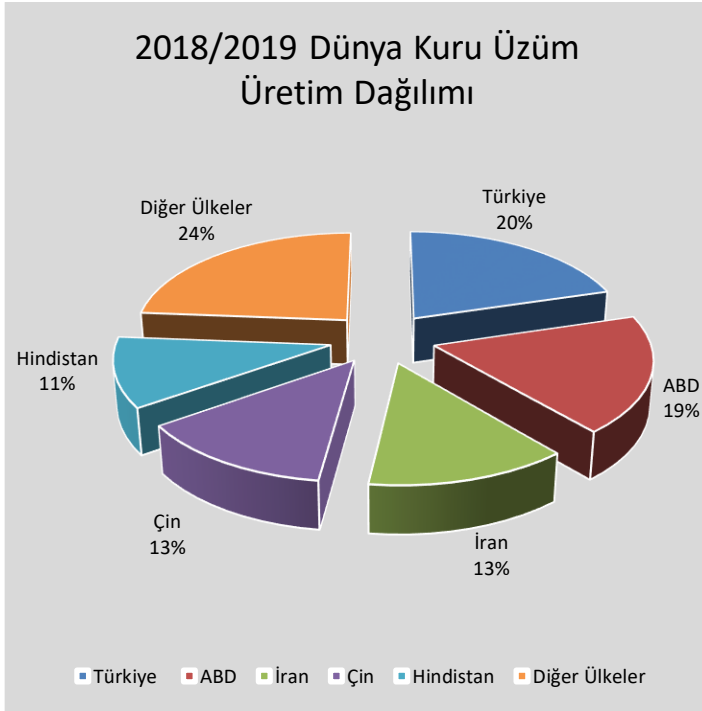
Kaynak: FAO, Erişim Tarihi: 02.07.2020

Ayrıca 2018 yılına ait alan ve üretim dağılımı da aşağıdaki grafiklerde verilmiştir.

Kaynak: FAO, Erişim Tarihi: 02.07.2020

Uluslararası Sert Kabuklu ve Kuru Meyveler Konseyi (INC) 2018/2019 istatistik yıllığı verilerine göre dünya kuru üzüm üretimi **1,28 milyon ton** olup Türkiye **261 bin ton** üretim ile **%20**'lik bir paya sahiptir. Türkiye'yi ABD (%19), İran (%13) ve Çin (%13) takip etmektedir. 2019/2020 istatistik yıllığı verilerine göre de **1,34 milyon tonluk** dünya üretiminin **305 bin tonunu** Türkiye üretmekte olup **%23**'lük bir paya sahiptir. Türkiye'yi ABD (%17), Çin (%13) ve İran (%12) takip etmektedir.

Kaynak: Uluslararası Sert Kabuklu ve Kuru Meyveler Konseyi (INC) İstatistik Yıllıkları, Erişim Tarihi: 02.07.2020

2019 yılı dünya taze üzüm ihracat miktarı **4,69 milyon ton**, ihracat değeri ise **8,46 milyar dolar** olup ihracat miktarı bir önceki yıla göre %4,2, ihracat değeri ise %1,1 düşüş göstermiştir.

Dünya Taze Üzüm İhracat Miktarı ve Değeri

Ülke Adı	2015		2016		2017		2018		2019	
	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)
Şili	845.603	1.090.972	799.846	1.048.758	794.684	993.044	821.883	1.074.239	740.837	949.712
İtalya	469.166	717.831	484.636	745.975	493.824	863.476	465.204	799.773	424.676	719.715
ABD	392.821	909.601	386.389	916.396	384.814	902.978	419.905	924.505	377.011	855.945
Hollanda	296.887	701.455	324.500	807.544	369.785	876.330	363.448	985.072	375.806	918.638
Çin	210.233	771.546	254.453	663.606	280.418	735.177	277.162	689.599	366.524	987.242
Peru	307.987	690.379	285.559	646.318	269.662	653.449	322.087	763.142	348.846	811.771
Güney Afrika	324.004	483.154	305.123	437.707	337.168	541.704	324.084	541.910	321.297	521.161
Hindistan	74.308	122.391	147.012	219.449	185.172	275.964	171.719	275.656	215.216	307.972
Hong Kong	166.908	343.320	205.387	354.651	202.228	363.648	200.913	369.197	210.357	396.159
Türkiye	175.189	141.408	172.838	104.607	277.743	195.392	180.238	120.888	205.732	150.028
Diğer Ülkeler	1.164.103	1.600.921	1.289.726	1.755.485	1.354.016	1.960.916	1.347.262	2.006.586	1.104.303	1.838.978
Toplam	4.427.209	7.572.978	4.655.469	7.700.496	4.949.514	8.362.078	4.893.905	8.550.567	4.690.605	8.457.321

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 02.07.2020

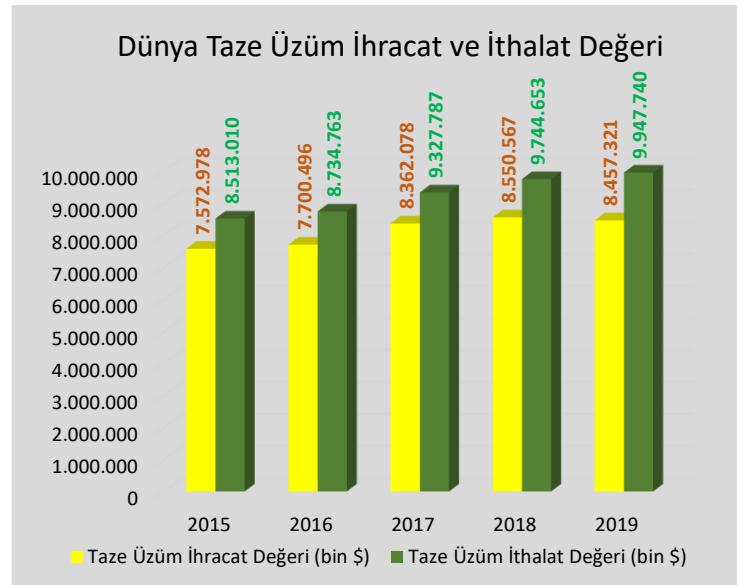
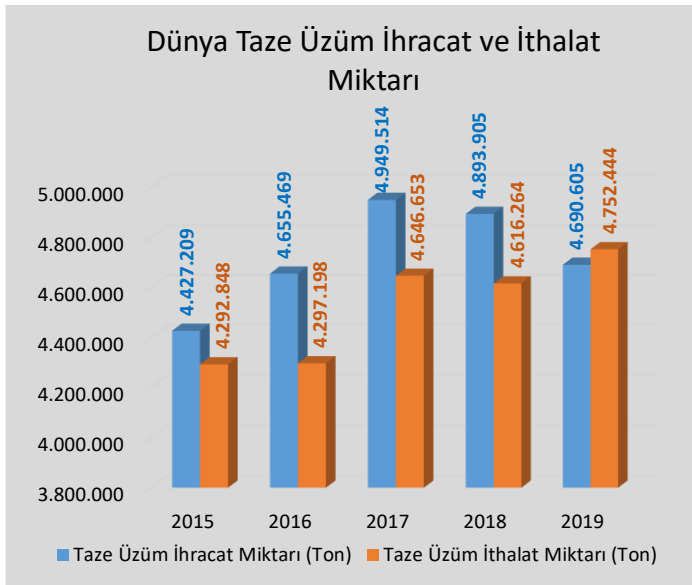
2019 yılı dünya taze üzüm ithalat miktarı ise **4,75 milyon ton**, ithalat değeri **9,95 milyar dolar** olup ithalat miktarı bir önceki yıla göre %3 artış, ithalat değeri ise %2,1 artış göstermiştir.

Dünya Taze Üzüm İthalat Miktarı ve Değeri

Ülke Adı	2015		2016		2017		2018		2019	
	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)
ABD	571.701	1.526.083	551.001	1.671.149	594.878	1.720.208	585.188	1.746.251	650.742	1.804.321
Hollanda	355.672	832.461	356.360	831.130	385.522	900.262	417.305	1.071.181	422.557	1.023.923
Almanya	337.696	679.366	330.197	686.613	338.140	729.287	319.620	757.631	309.882	655.586
Rusya	249.076	274.755	193.160	184.646	382.093	398.400	295.679	319.827	289.380	324.003
Birleşik Krallık	257.744	672.932	275.326	672.260	271.336	668.247	272.709	687.345	281.734	664.506
Çin	215.899	586.056	252.396	628.860	233.931	589.242	231.667	586.198	252.294	643.863
Hong Kong	206.304	439.513	236.494	459.945	241.260	487.757	237.920	497.028	247.300	522.651
Kanada	181.245	434.602	171.040	427.870	177.722	422.294	185.592	421.262	187.335	432.654
Tayland	127.400	137.072	148.347	148.582	151.235	169.525	118.316	150.257	139.850	145.739
Polonya	104.333	142.865	100.264	133.463	114.773	169.949	115.481	187.356	117.012	182.795
Diğer Ülkeler	1.685.778	2.787.305	1.682.613	2.890.245	1.755.763	3.072.616	1.836.787	3.320.317	1.854.358	3.547.699
Toplam	4.292.848	8.513.010	4.297.198	8.734.763	4.646.653	9.327.787	4.616.264	9.744.653	4.752.444	9.947.740

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 02.07.2020

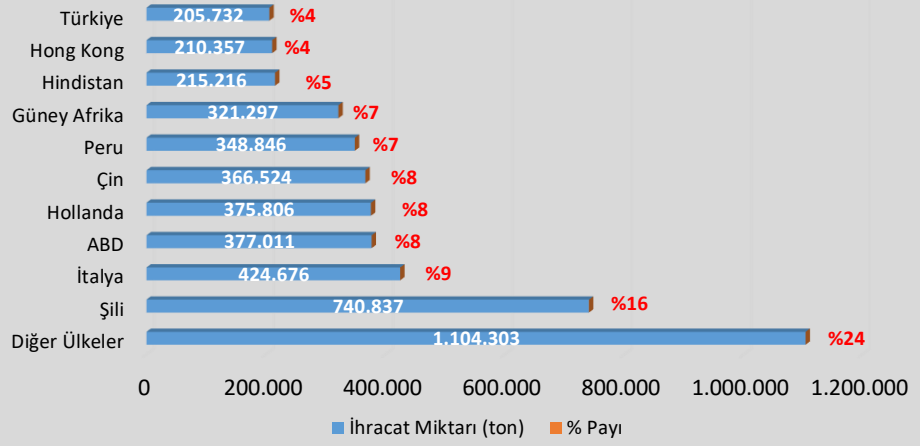
Dünyada taze üzümün ihracat miktarı 2015 yılına göre 2019 yılında **%6**, ithalat miktarı da **%11** artış göstermiştir. İhracat değeri ise 2015 yılına göre 2019 yılında **%12**, ithalat değeri de **%17** artış göstermiştir.

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 02.07.2020

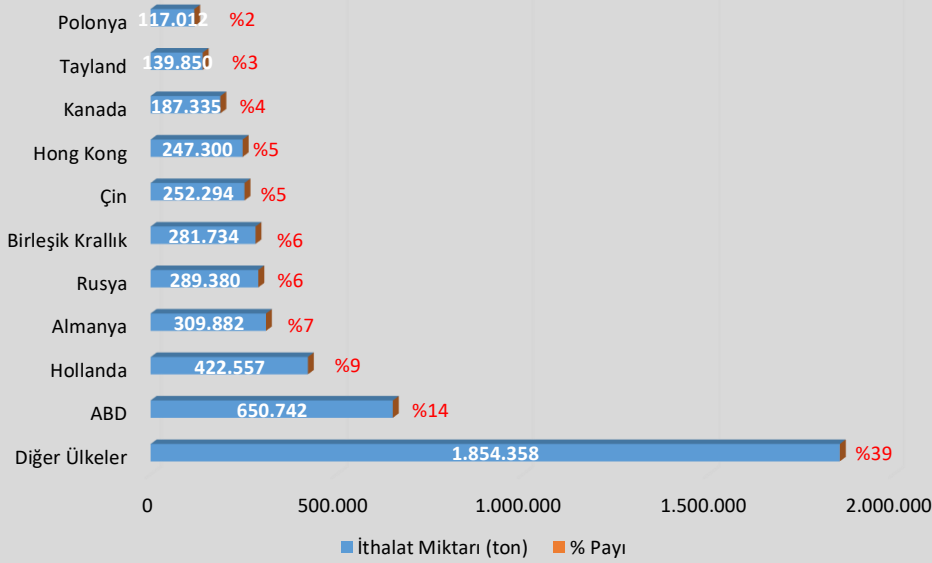
2019 yılında en fazla ihracat yapan ülkeler; Şili, İtalya, ABD, Hollanda, Çin, Peru, Güney Afrika, Hindistan, Hong Kong ve Türkiye'dir. 2019 yılı Türkiye taze üzüm ihracatı 205.732 ton olup %4'lük pay ile dünya taze üzüm ihracat sıralamasında 10. sırada yer almaktadır.

2019 Yılı Ülkelere Göre Dünya Taze Üzüm İhracat Miktarı Dağılımı

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 02.07.2020

2019 Yılı Ülkelere Göre Dünya Taze Üzüm İthalat Miktarı Dağılımı

2019 yılında en fazla taze üzüm ithalatı yapan ülkeler; ABD, Hollanda, Almanya, Rusya, Birleşik Krallık, Çin, Hong Kong, Kanada, Tayland ve Polonya'dır. Almanya yaptığı ithalatın %2'sini, Rusya %35'ini, Polonya %6'sını ve Birleşik Krallık %1'ini Türkiye'den sağlamaktadır.

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 02.07.2020

2019 yılı dünya kuru üzüm ihracat miktarı **814 bin ton**, ihracat değeri ise **1,8 milyar dolar** olup ihracat miktarı bir önceki yıla göre %10, ihracat değeri ise %1 düşüş göstermiştir.

Dünya Kuru Üzüm İhracat Miktarı ve Değeri

Ülke Adı	2015		2016		2017		2018		2019	
	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)	İhracat Miktarı (ton)	İhracat Değeri (bin \$)
Türkiye	224.273	428.999	236.105	426.082	268.585	408.211	278.929	490.407	243.048	521.645
Özbekistan					77.901	61.565	68.888	58.811	94.458	104.646
ABD	119.550	336.932	118.811	322.989	126.832	308.024	85.295	284.012	78.682	257.599
Şili	64.841	133.366	58.142	116.856	54.182	116.574	65.825	155.686	69.489	155.046
Güney Afrika	52.915	111.305	46.387	99.587	49.045	99.769	61.237	151.714	47.609	118.709
İran	111.798	252.992	135.397	281.254	96.421	152.709	113.673	152.938	46.254	77.798
Çin	25.500	56.891	28.770	62.244	13.792	29.387	23.739	45.736	40.185	74.200
Afganistan	26.767	80.248	19.172	56.621			32.077	94.153	40.134	128.403
Arjantin	29.696	47.899	34.246	53.361	27.452	49.341	42.153	82.344	36.089	73.409
Hindistan	21.969	26.499	35.756	44.509	24.058	33.816	22.966	43.142	23.879	37.705
Diğer Ülkeler	179.971	287.241	190.335	323.590	125.194	301.670	108.756	252.828	93.803	251.646
Toplam	857.280	1.762.372	903.121	1.787.093	863.462	1.561.066	903.538	1.811.771	813.630	1.800.806

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 02.07.2020

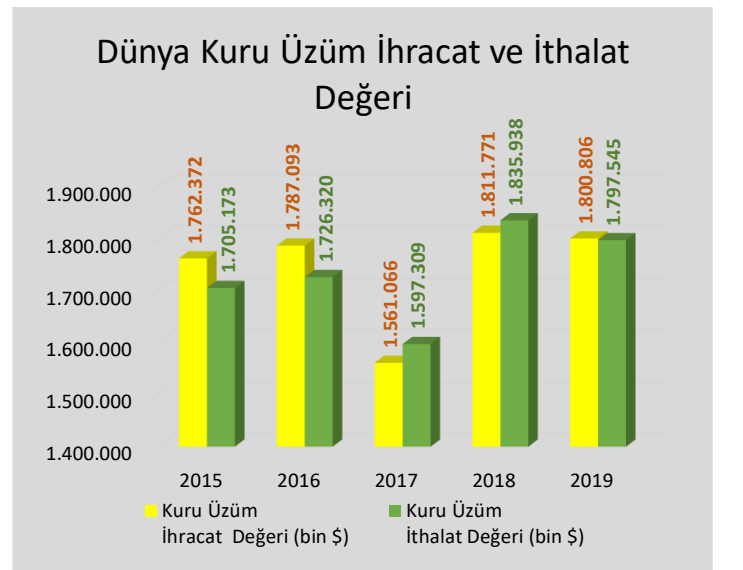
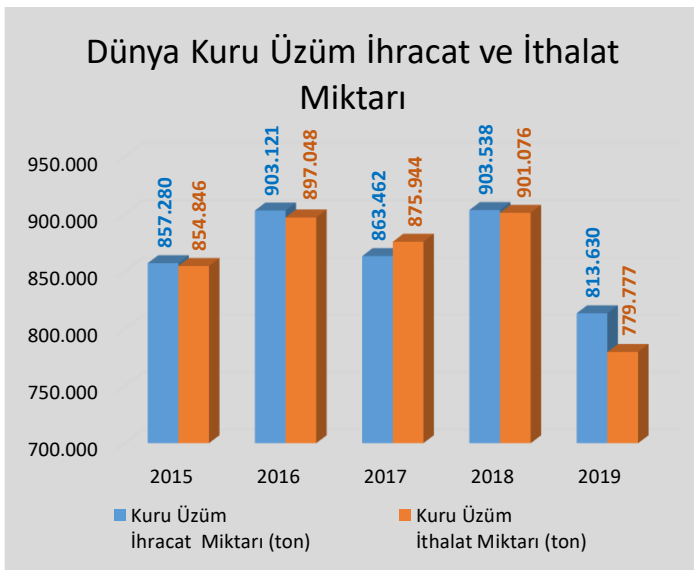
2019 yılı dünya kuru üzüm ithalat miktarı **780 bin ton**, ithalat değeri **1,8 milyar dolar** olup ithalat miktarı bir önceki yıla göre %13 ithalat değeri ise %2 düşüş göstermiştir.

Dünya Kuru Üzüm İthalat Miktarı ve Değeri

Ülke Adı	2015		2016		2017		2018		2019	
	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)	İthalat Miktarı (ton)	İthalat Değeri (bin \$)
Birleşik Krallık	107.209	221.394	107.196	218.540	105.953	191.638	99.238	199.064	96.093	222.073
Almanya	79.267	161.436	78.638	166.933	77.334	144.518	77.378	161.756	71.622	169.749
Hollanda	56.842	111.208	51.779	102.985	54.651	96.423	55.899	110.739	53.651	122.120
Çin	34.818	50.951	37.087	55.128	33.132	43.633	37.717	52.951	40.666	58.806
Japonya	31.938	93.449	32.077	90.082	38.103	91.098	35.456	116.215	31.956	106.343
Fransa	25.440	57.126	26.342	59.458	28.917	57.604	27.693	58.386	27.899	66.039
Brezilya	24.835	40.604	27.545	42.013	25.336	43.532	26.389	49.747	27.809	55.971
Rusya	20.753	29.477	32.823	48.608	23.665	37.002	24.309	40.774	27.365	47.357
Hindistan	15.153	53.222	15.155	55.372	17.847	76.327	21.515	95.181	24.924	107.129
Kanada	25.548	62.483	26.301	64.850	26.594	60.348	25.049	63.649	23.767	66.738
Diğer Ülkeler	433.043	823.823	462.105	822.351	444.412	755.186	470.433	887.476	354.025	775.220
Toplam	854.846	1.705.173	897.048	1.726.320	875.944	1.597.309	901.076	1.835.938	779.777	1.797.545

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 02.07.2020

Dünyada kuru üzümün ihracat miktarı 2015 yılına göre 2019 yılında **%5**, ithalat miktarı ise **%9** düşüş göstermiştir. İhracat değeri 2015 yılına göre 2019 yılında **%2**, ithalat değeri ise **%5** artış göstermiştir.

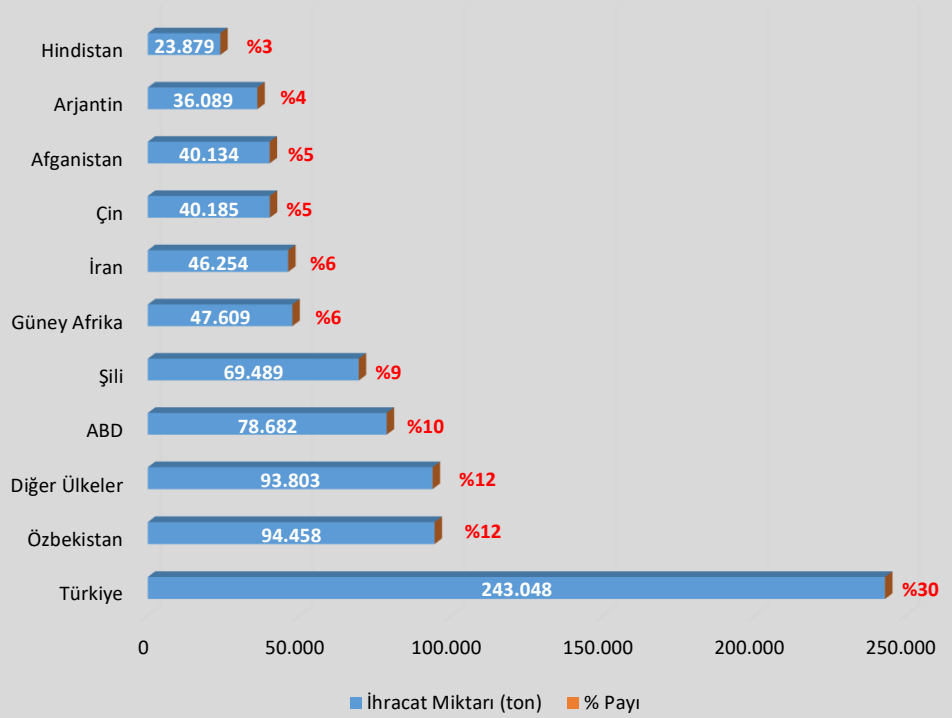

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 02.07.2020

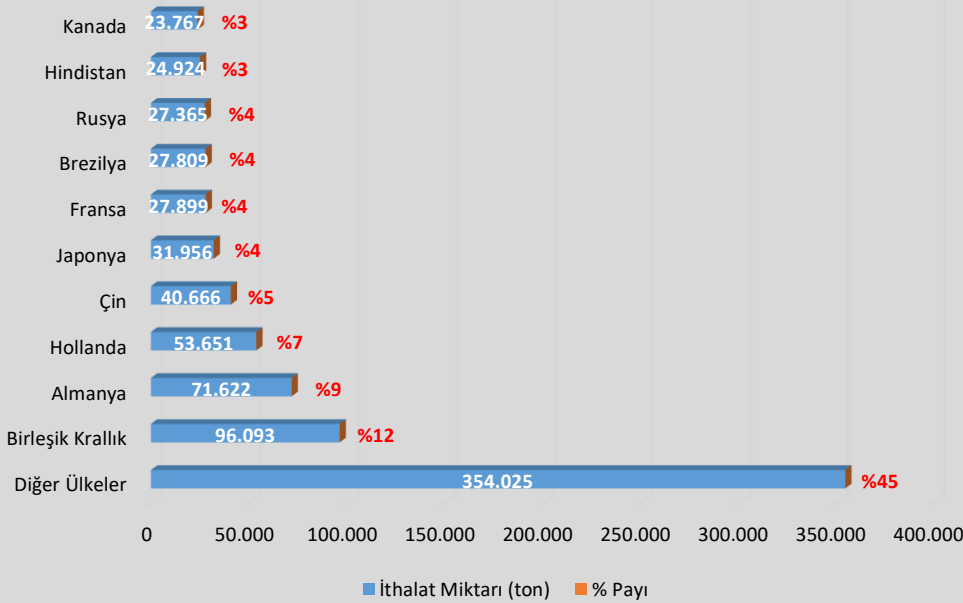
Türkiye'nin 2019 yılı **kuru üzüm ihracatı** yaklaşık **243 bin ton** olup **%30**'luk pay ile dünya kuru üzüm ihracat sıralamasında **1. sırada** yer almaktadır. Türkiye'yi 94 bin ton ile Özbekistan, 79 bin ton ile ABD, 69 bin ton ile Şili, 48 bin ton ile Güney Afrika, 46 bin ton ile İran, 40 bin ton ile Çin, 40 bin ton ile Afganistan, 36 bin ton ile Arjantin ve 24 bin ton ile Hindistan izlemektedir. Diğer ülkelerin ihracat miktarı ise 94 bin tondur.

2019 Yılı Ülkelere Göre Dünya Kuru Üzüm İhracat Miktarı Dağılımı

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 02.07.2020

2019 Yılı Ülkelere Göre Dünya Kuru Üzüm İthalat Miktarı Dağılımı

2019 yılında en fazla **kuru üzüm ithalatı** yapan ülkeler; Birleşik Krallık, Almanya, Hollanda, Çin, Japonya, Fransa, Brezilya, Rusya, Hindistan ve Kanada'dır. Birleşik Krallık yaptığı ithalatın **%78**'ini, Almanya **%43**'ünü Hollanda **%47**'sini, Japonya **%19**'unu, Fransa **%64**'ünü ve Kanada **%35**'ini **Türkiye'den** sağlamaktadır.

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 02.07.2020

2019 yılında en fazla **taze üzüm** ihracatı ve ithalatı yapan ilk on ülke incelendiğinde ABD, Hollanda, Çin ve Hong Kong'un hem ihracat hem de ithalat yaptıkları görülmektedir. Bu ülkelerden Hong Kong'un FAO (2014-2018) verilerine göre **üzüm üretimi bulunmamaktadır**.

Ülke Adı	Yıllar	Üretim Miktarı (ton)*	Taze Üzüm İhracat Miktarı (ton)	Taze Üzüm İthalat Miktarı (ton)
ABD	2014	7.152.090	444.737	497.457
	2015	6.964.593	392.821	571.701
	2016	6.982.630	386.389	551.001
	2017	6.698.518	384.814	594.878
	2018	6.890.970	419.905	585.188
Hollanda	2014	306	276.483	335.630
	2015	300	296.887	355.672
	2016	350	324.500	356.360
	2017	400	369.785	385.522
	2018	420	363.448	417.305
Çin	2014	11.813.199	125.897	211.019
	2015	13.249.535	210.233	215.899
	2016	12.709.080	254.453	252.396
	2017	13.175.502	280.418	233.931
	2018	13.494.811	277.162	231.667
Hong Kong	2014	0	152.647	195.548
	2015	0	166.908	206.304
	2016	0	205.387	236.494
	2017	0	202.228	241.260
	2018	0	200.913	237.920

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 02.07.2020; *FAO, Erişim Tarihi: 02.07.2020

Kuru üzümde ise Hindistan ve Çin'in hem ihracat hem de ithalat yaptıkları görülmektedir.

Ülke Adı	Yıllar	Üretim Miktarı (ton)*	Kuru Üzüm İhracat Miktarı (ton)	Kuru Üzüm İthalat Miktarı (ton)
Hindistan	2014	2.585.340	15.679	15.018
	2015	2.602.000	21.969	15.153
	2016	2.590.000	35.756	15.155
	2017	2.922.000	24.058	17.847
	2018	2.920.000	22.966	21.515
Çin	2014	11.813.199	30.201	22.592
	2015	13.249.535	25.500	34.818
	2016	12.709.080	28.770	37.087
	2017	13.175.502	13.792	33.132
	2018	13.494.811	23.739	37.717

Kaynak: Trademap, Erişim Tarihi: 02.07.2020; *FAO, Erişim Tarihi: 02.07.2020

TÜRKİYE'DE ÜZÜM

Türkiye bağcılık için yerkürenin en elverişli iklim kuşağı üzerinde bulunması ve asmanın gen merkezi olması nedeni ile eski ve köklü bir bağcılık kültürüne sahiptir. Türkiye farklı asma tür ve çeşitleri ile bunların melezlerinden oluşan zengin bir gen potansiyeline sahiptir. Bakanlığımız Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'ne bağlı ve Türkiye asma genetik kaynaklarının muhafazasından birinci derecede sorumlu olan Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü tarafından 1965 yılında başlanan “Türkiye Asma Genetik Kaynaklarının Belirlenmesi, Muhafazası ve Tanımlanması Üzerinde Araştırmalar” isimli proje ile uzun süren çalışmalar sonucunda “Milli Koleksiyon Bağı” kurulmuştur. Türkiye'nin tamamı taranarak yaklaşık 1.439 yerli ve 93 yabancı orjinli olmak üzere toplam 1.532 üzüm genotipi Milli Koleksiyon Bağı'na aktarılıp koruma altına alınmıştır. Ayrıca asma genetik kaynaklarımızın kaybolmaması ve yedeklenmesi amacıyla Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü'nde de bir duplikasyon bağı oluşturulmuştur.

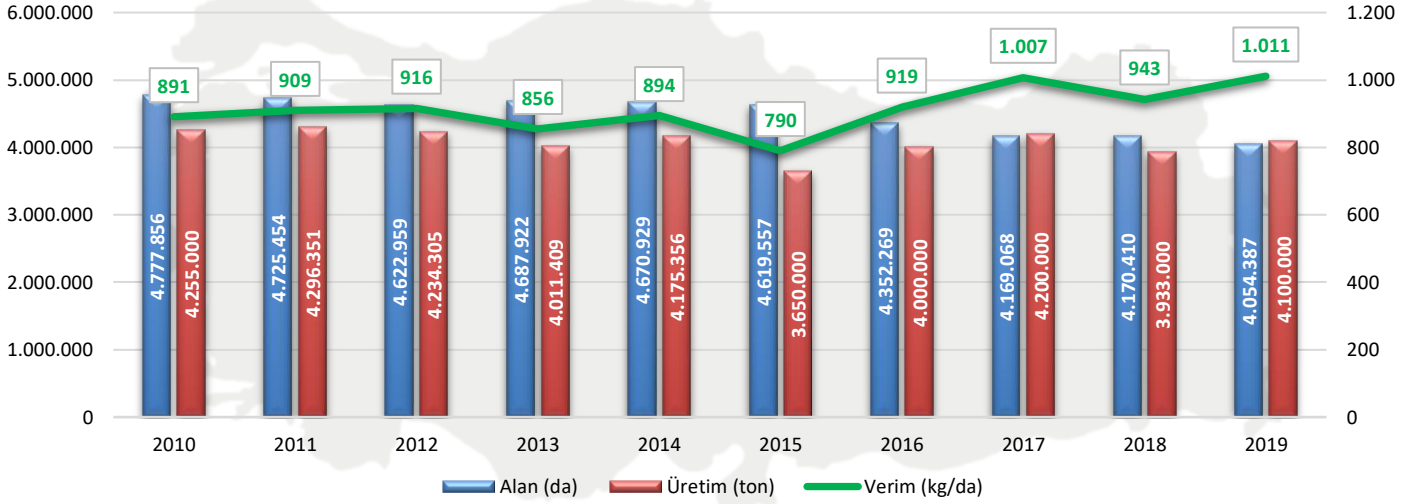
Bölgeler itibarı ile üretimimiz incelendiğinde Ege Bölgesi'nde çekirdeksiz kuru üzüm, Akdeniz Bölgesi'nde ilk turfanda sofralık üzüm, Marmara Bölgesi'nde sofralık ve şaraplık üzüm, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nde ise şaraplık, şıralık, sofralık, çekirdekli kurutmalık üzüm yetiştiriciliğinin gelişme gösterdiği görülmektedir.

Türkiye'de üzüm; sofralık, kurutmalık, şaraplık olarak değerlendirilmesinin dışında üzüm suyu ve alkol üretiminde vb. kullanılmak üzere sumalık, geleneksel ürünlerden pekmez ve sirke, yöresel ürünlerden pestil, köme, hardaliye, koruk suyu vb. şekillerde tüketilmektedir. Asma yaprağı, farklı bir lezzet olarak değerlendirilmekte ve içeriği besin bileşenleri özellikle diyet lif nedeniyle son günlerde yeniden keşfedilmektedir. Yurt içi ve yurt dışında hazır gıda sektöründeki gelişmeler nedeniyle sarmalık asma yaprağına olan talep her geçen gün artmaktadır. Asma yaprakları salamura yapılarak ya da taze olarak pazara sunulabilmektedir. Ayrıca üzüm; lokum, pasta, ekmek ve şekerli mamuller imalatında da kullanılmakta olup çekirdeği kozmetik sanayinde değerlendirilmektedir. Üzümün kabuk ve çekirdeğinde bulunan resveratrolün güçlü antioksidan özelliği sayesinde sağlık açısından birçok yararı bulunmaktadır.

2010 yılında **4,78 milyon** dekar olan üzüm üretim alanı **%15** değişimle 2019 yılında **4,05 milyon** dekar, 2010 yılında **4,26 milyon** ton olan üretim miktarı da **%3,6** değişimle **4,1 milyon** ton olarak gerçekleşmiştir. Dekara verim ise söz konusu dönemde **891 kg/da**'dan **1.011 kg/da**'a yükselmiştir.

Alan, Verim ve Üretim

Kaynak: TÜİK

Türkiye üzüm üretimi TÜİK 2018 yılı verilerine göre **3,9 milyon ton** olup bu üretimin **1,9 milyon tonu sofralık** (%49), **1,5 milyon tonu kurutmalık** (%39) ve **464 bin tonu şaraplık-şıralık** (%12) olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı üretimi ise **4,1 milyon ton** olup bu üretimin **2,1 milyon tonu sofralık** (%50), **1,6 milyon tonu kurutmalık** (%39) ve **451 bin tonu şaraplık-şıralık** (%11) olarak gerçekleşmiştir. Yine aynı yılın üzüm üretiminin %38'i Manisa, %11'i Denizli, %8'i Mersin, %4'ü İzmir, %3'erlik kısmı Gaziantep ve Mardin illerinden ve %34'lük kısmı da diğer illerden sağlanmıştır. Sofralık üzüm üretiminin; %22'si Manisa, %15'i Mersin, %12'si Denizli ve %4'erlik kısmı da Gaziantep ve Diyarbakır'dan, kurutmalık üzüm üretiminin; %68'i Manisa, %6'sı Denizli, %4'ü İzmir ve %3'erlik kısmı da Mardin ve Konya'dan, kurutmalık çekirdeksiz üzüm üretiminin; %89'u Manisa, %6'sı İzmir ve %5'i de Denizli'den, Şaraplık üzüm üretiminin de %20'si Denizli, %12'si Kilis, %10'u Nevşehir, %9'u Tokat ve %8'i Elazığ'dan sağlanmıştır.

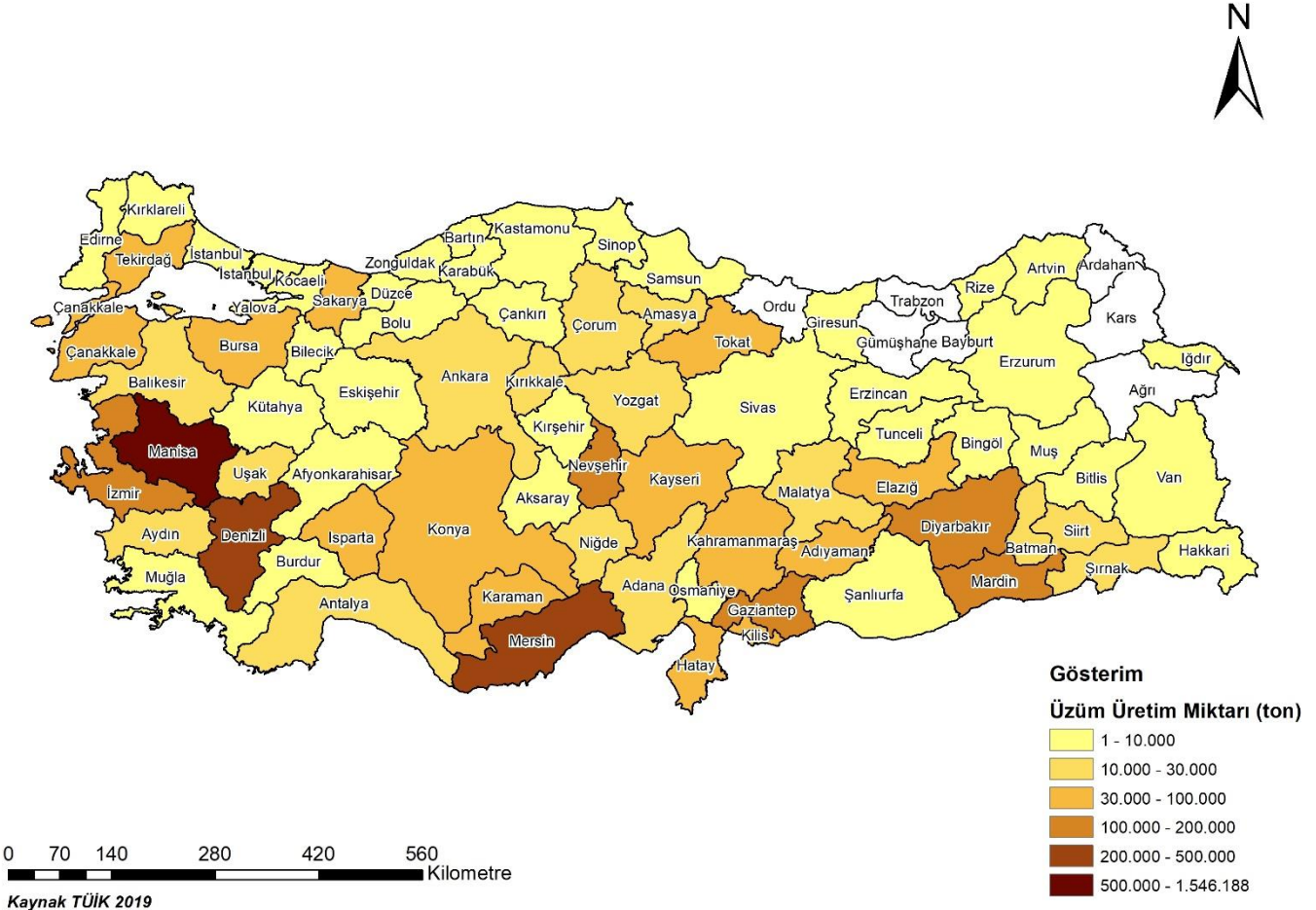

Türkiye'nin İllere Göre Üzüm Üretim Miktarı ve Alanı

İl Adı	2015		2016		2017		2018		2019		2019 Yılı Üretim % Payı
	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)	
Manisa	784.300	1.271.393	793.053	1.366.904	797.634	1.534.419	807.387	1.234.577	809.123	1.546.188	38
Denizli	414.575	294.421	406.290	428.681	407.222	472.474	386.060	355.276	373.904	441.335	11
Mersin	230.603	231.682	221.483	287.429	213.466	304.228	210.593	292.823	210.520	328.578	8
İzmir	132.642	104.287	133.895	194.609	134.044	173.633	128.499	194.978	124.860	154.189	4
Gaziantep	164.129	111.563	162.834	116.116	163.634	125.639	173.616	143.625	162.931	125.928	3
Mardin	363.257	158.412	346.497	168.747	343.545	158.595	368.620	190.203	354.798	121.459	3
Diğer iller	2.530.051	1.478.242	2.288.217	1.437.514	2.109.523	1.431.012	2.095.635	1.521.518	2.018.251	1.382.323	34
Toplam	4.619.557	3.650.000	4.352.269	4.000.000	4.169.068	4.200.000	4.170.410	3.933.000	4.054.387	4.100.000	100

Kaynak: TÜİK

2020 yılı üzüm üretimi TÜİK I. tahminine göre **4.250.186 ton** olarak beklenmektedir.

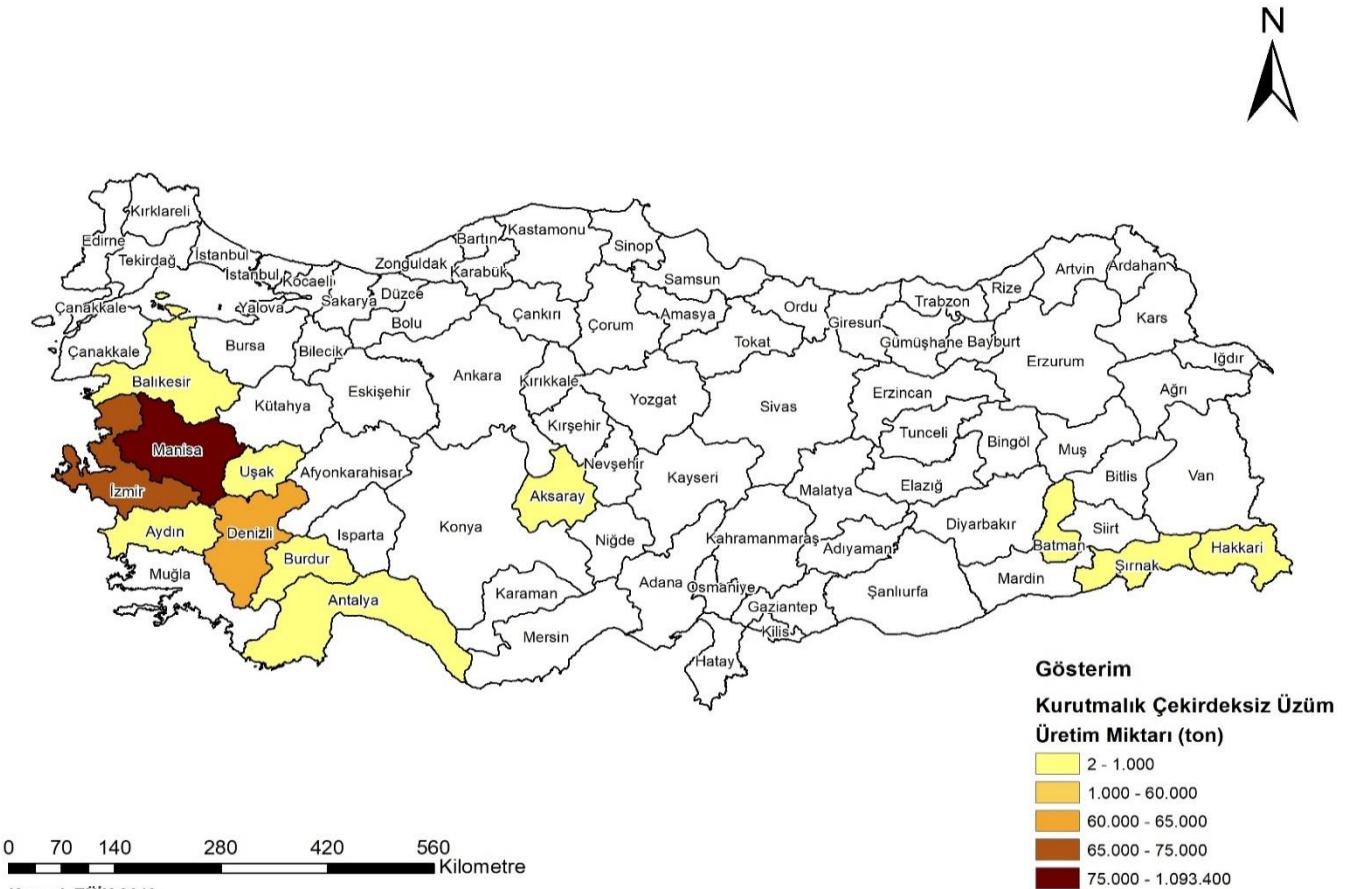
Türkiye Kuru Üzüm Miktarı (ton)

Üretim Sezonu	Kuru Üzüm Miktarı (ton)
2009/2010	272.781
2010/2011	248.547
2011/2012	268.949
2012/2013	286.575
2013/2014	242.635
2014/2015	328.167
2015/2016	196.109
2016/2017	313.134
2017/2018	310.000*
2018/2019	261.586*
2019/2020	307.500*

Türkiye’de 2017/2018 üretim sezonuna kadar Ege Bölgesi çekirdeksiz kuru üzüm rekolte miktarı; Ticaret Borsası, Ege İhracatçı Birlikleri, Ziraat Odası Başkanlığı, Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü ve Tarım Orman İl Müdürlükleri temsilcilerinden oluşan Tespit Komisyonu tarafından yapılan çalışma sonucunda belirlenmekte iken 2017/2018 sezonundan itibaren her Tarım Orman İl Müdürlüğü kendi iline ait üzüm üretim miktarını İl Müdürlüğü, ziraat odası başkanlığı, ticaret borsası, ihracatçı birlikleri, üniversite, üretici birlikleri ile ilçe komisyonu sorumlusu temsilcilerinden oluşan **komisyon tarafından belirleyip kararını Bakanlığımıza iletmektedir.**

2019/2020 sezonu kuru üzüm üretimimiz bir önceki sezona göre %18 oranında artış göstermiştir. Ayrıca 2019/2020 sezonu hem daha kaliteli hem de daha verimli bir sezon olmuştur.

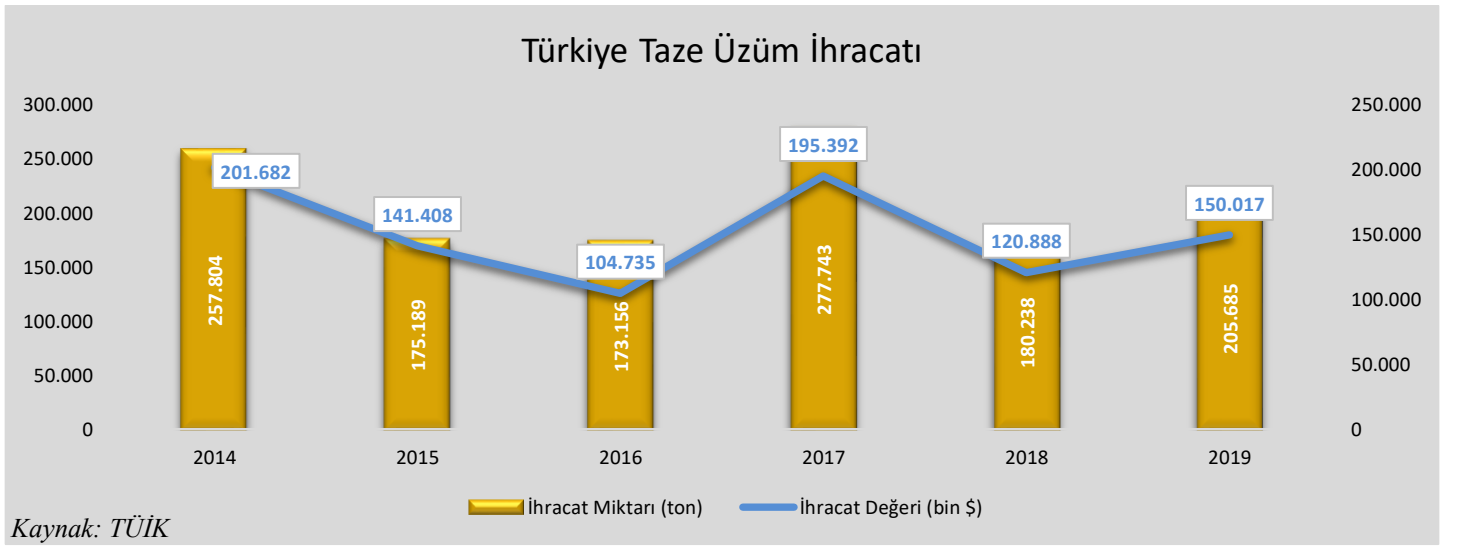
Kaynak: İzmir Ticaret Borsası, *TOB

2019 yılında 1.230.000 ton olan kurutmalık çekirdeksiz üzüm üretiminin 1.093.400 tonunu Manisa, 71.321 tonunu İzmir, 63.992 tonunu Denizli ve kalan 1.287 tonunu da diğer iller karşılamaktadır.

2018 yılında **180 bin ton** olan taze üzüm ihracatı 2019 yılında **%14** artış ile **206 bin tona**, değer olarak ise **121 milyon dolardan %24** artış ile **150 milyon dolara ulaşmıştır**. 2018 yılında **671 \$/ton** olan ihracat birim fiyatı ise 2019 yılında **%8,6** artış ile **729 \$/ton** olarak gerçekleşmiştir.

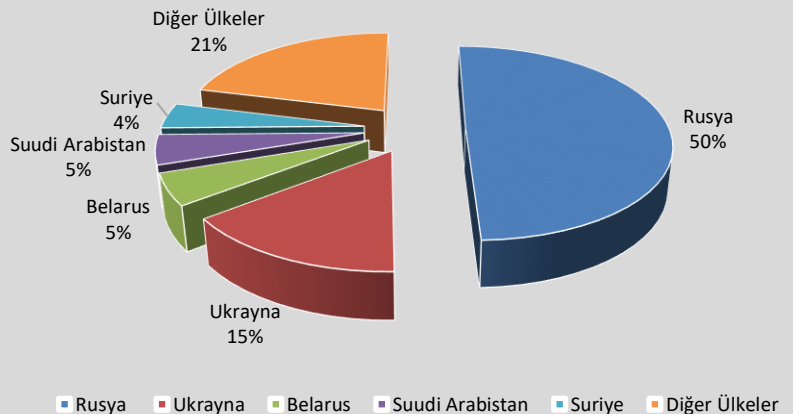
2019 yılı ilk beş ayında 1.492 ton olan taze üzüm ihracatı 2020 yılı aynı döneminde 903 ton olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı ilk beş ayında 501 \$/ton olan ihraç fiyatı ise 2020 yılı aynı döneminde 958 \$/ton'a yükselmiştir.

Türkiye 2018 yılı taze üzüm ihracatının; %49'unu Rusya'ya, %11'ini Ukrayna'ya, %8'ini Suudi Arabistan'a, %6'sını Belarus'a, %4'lük paylarını Almanya ve Irak'a ve %18'ini de diğer ülkelere yapmış olup 2019 yılına ait veri ve bilgiler aşağıda verilmiştir.

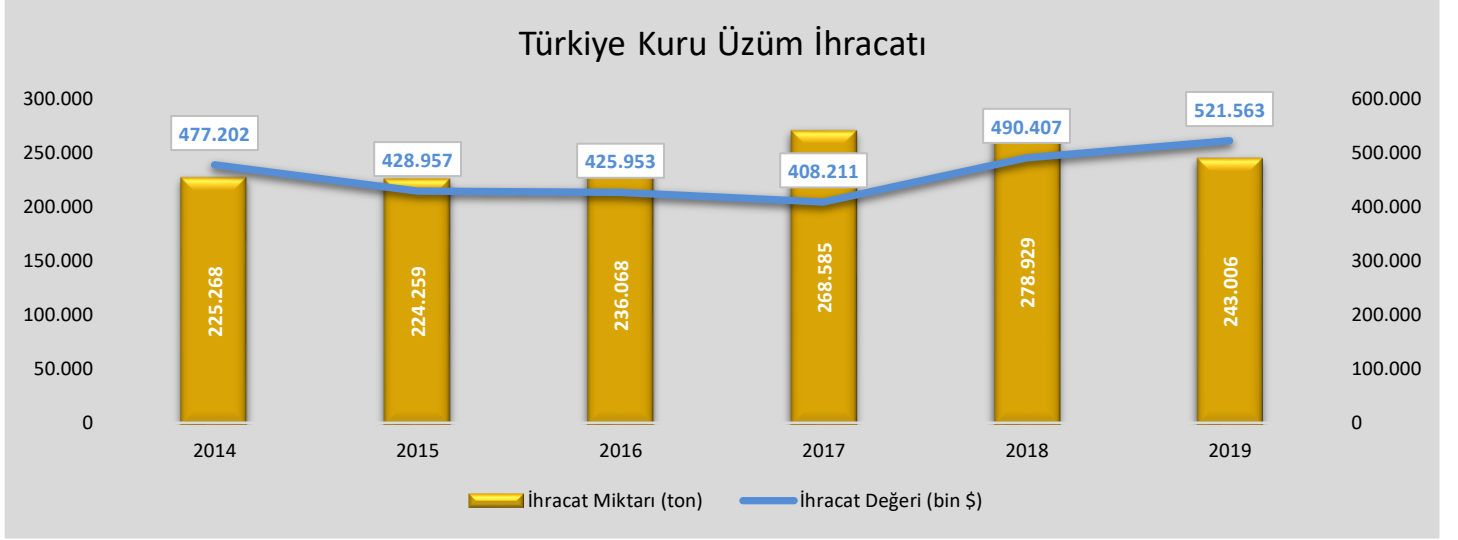
Türkiye 2019 yılında yaklaşık 206 bin ton olan **taze üzüm ihracatının**; 102 bin tonunu Rusya'ya, 31 bin tonunu Ukrayna'ya, 11 bin tonunu Belarus'a, 10 bin tonunu Suudi Arabistan'a, 9 bin tonunu Suriye'ye ve 43 bin tonunu da diğer ülkelere yapmıştır.

Taze Üzüm İhracat Miktarının Ülkelere Göre Oransal Dağılımı

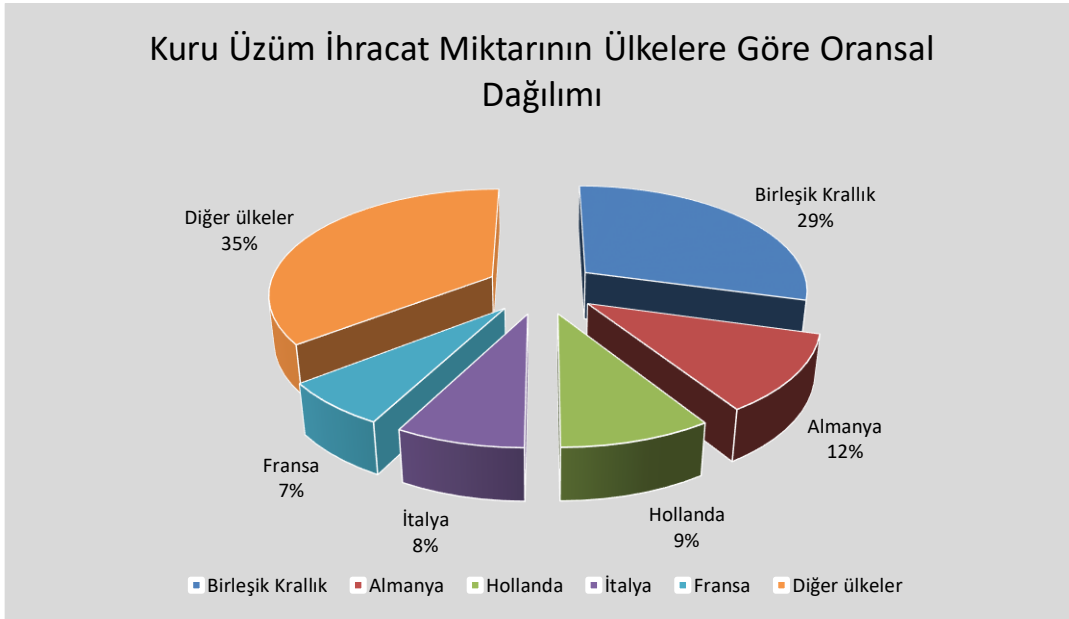
2018 yılında **279 bin ton** olan kuru üzüm ihracatı 2019 yılında **%13** azalış ile **243 bin tona**, değer olarak ise **490 milyon dolardan %6** artış ile **522 milyon dolara ulaşmıştır**. 2018 yılında **1.758 \$/ton** olan ihracat birim fiyatı ise 2019 yılında **%22** artış ile **2.146 \$/ton** olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılı ilk beş ayında 94 bin ton olan kuru üzüm ihracatı 2020 yılı aynı döneminde 91 bin ton olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı ilk beş ayında 2.166 \$/ton olan ihraç fiyatı ise 2020 yılı aynı döneminde 2.054 \$/ton olarak gerçekleşmiştir.

Kaynak: TÜİK

Türkiye 2018 yılı kuru üzüm ihracatının; %26'sını Birleşik Krallık'a, %12'sini Hollanda'ya, %11'ini Almanya'ya, %7'sini İtalya'ya, %6'lık paylarını Avusturalya ve Fransa'ya ve %32'sini de diğer ülkelere yapmış olup 2019 yılına ait veri ve bilgiler aşağıda verilmiştir.

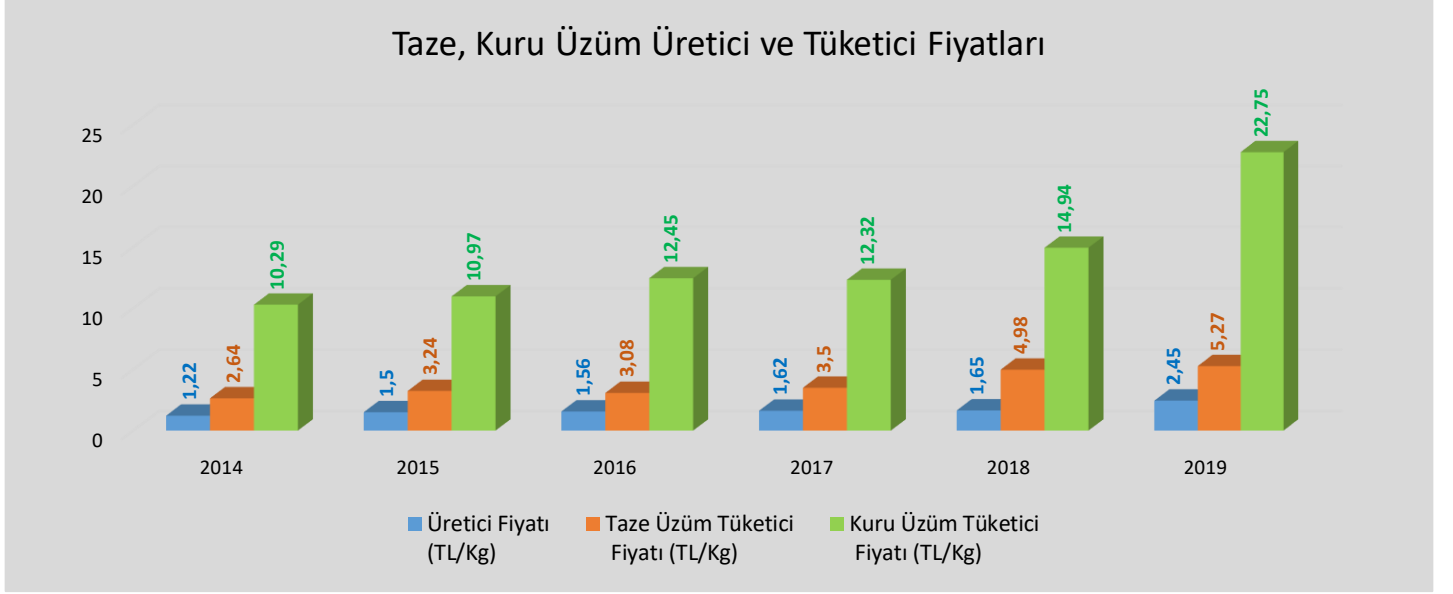

Türkiye 2019 yılında 243 bin ton olan **kuru üzüm ihracatının**; 71 bin tonunu Birleşik Krallık'a, 28 bin tonunu Almanya'ya, 22 bin tonunu Hollanda'ya, 19 bin tonunu İtalya'ya, 16 bin tonunu Fransa'ya ve 86 bin tonunu da diğer ülkelere yapmıştır.

Kaynak: TÜİK

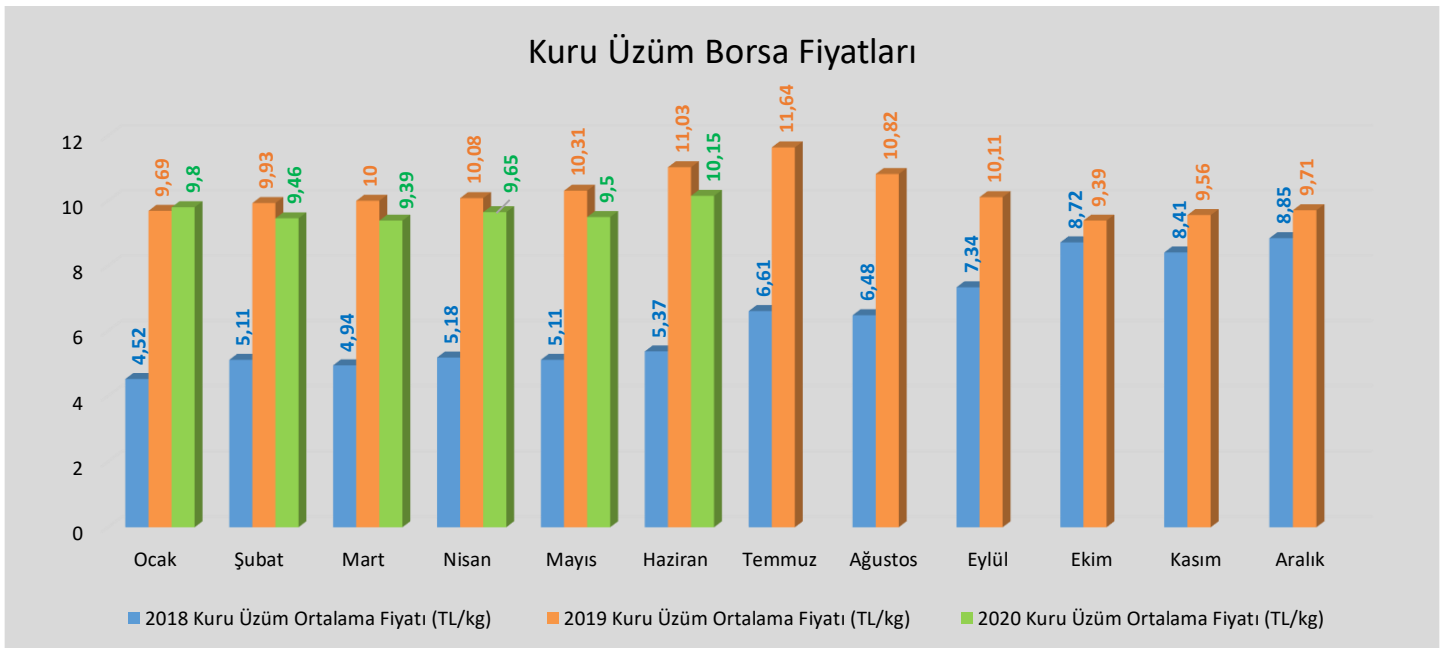

Taze üzüm **üretici fiyatı** 2019 yılında, önceki yıla göre **%48** oranında artarak 2,45 TL/kg olarak gerçekleşmiştir. Taze üzüm **tüketici fiyatı** **%6** oranında artarak 5,27 TL/kg ve kuru üzüm tüketici fiyatı ise **%52** oranında artarak 22,75 TL/kg olarak gerçekleşmiştir.

Kaynak: TÜİK (Tarım ÜFE, TÜFE)

Kuru üzüm 2019 yılında en yüksek 11,64 TL/kg ile Temmuz ayında, en düşük ise 9,39 TL/kg ile Ekim ayında işlem görmüştür. 2018 yılında Ekim, Kasım ve Aralık aylarında önceki aylara göre fiyatlarında artış olduğu, 2019 yılında ise bu aylarda fiyatın önceki aylara göre düşük olduğu görülmektedir. Sezon başlangıcı olan Eylül ayında 2018 yılında 7,34 TL/kg olan üzüm fiyatı, 2019 yılında **%37,7** artış ile 10,11 TL/kg olarak gerçekleşmiştir. En son işlem gördüğü ay olan Haziran ayında ise 2019 yılı 11,03 TL/kg olan fiyat, **%7,98** düşüşle 2020 yılında 10,15 TL/kg olarak gerçekleşmiştir.

Kaynak: Manisa Ticaret Borsası Aylık Bültenler Çekirdeksiz Kuru Üzüm HMS Ortalama Fiyatları

Üründe fiyat istikrarının sağlanması ve mevcut pazarların korunabilmesi için 2019 yılında TMO tarafından kuru üzümde 10.09.2019 tarihinde müdahale alımlarına başlanmış olup 9 no bandırmalı çekirdeksiz kuru üzüm alım fiyatı 10 TL/kg olarak açıklanmıştır.

		İYİ TARIM UYGULAMALARI	
Mazot	15 (TL/da)	Bireysel Sertifika	40 (TL/da)
Gübre	4 (TL/da)	Grup Sertifikası	20 (TL/da)
Toprak Analizi	40 (TL)		
2019 YILI DESTEKLEME MİKTARLARI			
ORGANİK TARIM			
Bireysel Sertifika	70 (TL/da)	Biyoteknik Mücadele	50 (TL/da)
Grup Sertifikası	35 (TL/da)		

